

Služba za reviziju finansijskog poslovanja

Na osnovu člana 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 22/00 i 102/09), člana 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 61/06), a u skladu sa članom 18. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka («Službeni glasnik BiH» broj 103/08), izdajem

IZVJEŠTAJ O REVIZIJI GODIŠNJEG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA ZA 2008. GODINU I POSTIZBORNOG FINANSIJSKOG IZVJEŠTAJA – LOKALNI IZBORI 2008. NARODNE STRANKE „RADOM ZA BOLJITAK“

Broj: 03-07-6-1541/09
Sarajevo, 19. aprila 2010. godine

SADRŽAJ:

MIŠLJENJE REVIZORA	3
1. UVOD	4
2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE	4
3. OPIS REVIZIJE	5
Predmet revizije	5
Cilj revizije	5
Obim revizije	5
4. PRETHODNE REVIZIJE	5
5. NALAZI I PREPORUKE	5
5.1. NALAZI	5
5.2. PREPORUKE	8

MIŠLJENJE REVIZORA

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji BiH je izvršila reviziju finansijskih izvještaja Narodne stranke „Radom za boljitak“ i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2008. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora održanih u oktobru 2008. godine.

Rukovodstvo stranke je odgovorno za finansijske izvještaje, postupanje u skladu sa zakonima i propisima i uspostavljanje efikasnog sistema internih kontrola.

Naša odgovornost je da izrazimo mišljenje na osnovu revizije koju smo izvršili.

Reviziju smo obavili u skladu sa revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju da reviziju planiramo i izvršimo na način da prikupimo dovoljno dokaza koji nam, u razumnoj mjeri, pružaju garancije da je stranka postupala u skladu sa Zakonom o finansiranju političkih stranaka i članom 15.10 Izbornog zakona BiH.

Revizija je na osnovu uzoraka ispitivala značajne transakcije koje potvrđuju iznose u finansijskim izvještajima, ocjenu računovodstvenih načela prilikom sastavljanja finansijskih izvještaja i postupanje u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Smatramo da revizija koju smo izvršili pruža razumnu osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Utvdili smo da Narodna stranka „Radom za boljitak“ u izvještajnom periodu nije postupila u skladu sa odredbama člana 3. stav (1), člana 4. stav (2), člana 6. i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Prema našem mišljenju, osim navedenog, revidirani finansijski izvještaj ukazuje da je Narodna stranka „Radom za boljitak“ u 2008. godini postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

1. UVOD

Služba za reviziju finansijskog poslovanja u Centralnoj izbornoj komisiji BiH je izvršila reviziju finansijskih izvještaja Narodne stranke „Radom za boljitak“ i to: godišnjeg finansijskog izvještaja za 2008. godinu i finansijskog izvještaja za period od dana podnošenja prijave za ovjeru za izbore do dana ovjere rezultata Lokalnih izbora održanih u oktobru 2008. godine.

Revizija je preduzeta u skladu sa članom 14. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka, članom 24. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka i članom 2. Pravilnika o administrativnim procedurama pregleda, kontrole i revizije finansijskih izvještaja političkih stranaka.

Zbog činjenice da se revizija obavlja provjerama na bazi uzorka i da postoje ograničenja u računovodstvenom sistemu i sistemu internih kontrola, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ne budu otkrivene.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja Narodna stranka „Radom za boljitak“ je iskazala ukupne prihode u iznosu od 954.080,75 KM, čija struktura je data u sljedećoj tabeli:

Red.br.	Vrsta prihoda	Iznos u KM	Učešće u uk.prih. %
1	Članarina	48.415,30	5,07%
2	Prilozi fizičkih lica	283.368,29	29,70%
3	Prilozi pravnih lica	2.000,00	0,21%
4	Prihodi od imovine	0,00	0,00%
5	Prihodi od pr.lica	0,00	0,00%
6	Prihodi od poklona	12.600,00	1,32%
7	Prihodi iz budžeta	513.273,73	53,80%
	Ostali prihodi	94.423,43	9,90%
	Ukupni prihodi:	954.080,75	100,00%

U godišnjem finansijskom izvještaju politička stranka je iskazala ukupne rashode u iznosu od 1.112.183,75 KM.

2. PREDSTAVLJANJE POLITIČKE STRANKE

Naziv političke stranke: Narodna stranka „Radom za boljitak“. Skraćeni naziv stranke: Za boljitak. Politička stranka je registrovana 07.11.2001. godine u Kantonalnom sudu u Širokom Brijegu, broj upisa R:30/01.

Sjedište političke stranke je u Sarajevu, ulica Kranjčevićeva 41.

Lice ovlašteno za zastupanje stranke je Mladen Ivanković-Lijanović, predsjednik.

Lice ovlašteno za podnošenje finansijskih izvještaja za 2008. godinu je Ivan Pandža.

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja za 2008. godinu, organizacionu strukturu Narodne stranke „Radom za boljitak“ čine:

- Središnji ured,
- 10 kantonalnih odbora,
- 6 regionalnih odbora,
- 1 gradski odbor i 121 općinski odbor i
- Odbor Brčko Distrikt.

3. OPIS REVIZIJE

Predmet revizije su godišnji finansijski izvještaj za 2008. godinu i postizborni finansijski izvještaj – Lokalni izbori 2008. godine Narodne stranke „Radom za boljitak“ i to sljedećih organizacionih dijelova:

- Središnji ured Narodne stranke „Radom za boljitak“,
- Kantonalni odbor Narodne stranke „Radom za boljitak“ Tuzla i
- Općinski odbor Narodne stranke „Radom za boljitak“ Široki Brijeg.

Cilj revizije je da revizoru omogući da izrazi mišljenje o tome da li je Narodna stranka „Radom za boljitak“ u izvještajnom periodu postupala u skladu sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 15.10 Izbornog zakona BiH.

Obim revizije finansijskih izvještaja Narodne stranke „Radom za boljitak“ obuhvata kontrolu i provođenje analitičkih procedura radi utvrđivanja usklađenosti podataka koje je stranka iskazala u finansijskom izvještaju sa odredbama Zakona o finansiranju političkih stranaka, odnosno usklađenosti izvora finansiranja i načina trošenja sredstava, sa posebnim naglaskom na članarine, priloge fizičkih lica, prihode iz budžeta i troškove kampanje.

4. PRETHODNE REVIZIJE

Izvršeni su revizija i pregled finansijskih izvještaja Narodne stranke „Radom za boljitak“ za 2005. i 2006., nakon čega je izdat izvještaj o reviziji, odnosno izvještaj o pregledu. Služba za reviziju je, takođe, izvršila reviziju godišnjeg finansijskog izvještaja za 2007. godinu i izdala Izvještaj o reviziji sa mišljenjem revizora da stranka nije postupala u skladu sa odredbama člana 3. stav (1), člana 6. i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Nerealizovane preporuke:

Na osnovu uočenih nedostataka u godišnjem finansijskom izvještaju za 2008. godinu, utvrđeno je da Narodna stranka „Radom za boljitak“ nije ispoštovala preporuke iz Izvještaja o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2007. godinu, odnosno i dalje postupa suprotno odredbama člana 3. stav (1), člana 6. i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

5. NALAZI I PREPORUKE

5.1. NALAZI

- a) **Narodna stranka „Radom za boljitak“ je prekršila odredbe člana 3. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.¹**

Prema podacima iz godišnjeg finansijskog izvještaja i poslovnih knjiga Narodne stranke „Radom za boljitak“ za 2008. godine, stranka je po osnovu iznajmljivanja poslovnih prostorija udruženjima (Udruženju poljoprivrednika u BiH, Udruženju penzionera u BiH, Udruženju invalidnih i hendikepiranih osoba u BiH i Udruženju nezaposlenih u BiH) ostvarila prihod u iznosu od 14.000,00 KM.

¹ U skladu sa članom 3. Zakona o finansiranju političkih stranaka, politička stranka za svoje finansiranje može da obezbijedi sredstva iz sljedećih izvora: a) članarina; b) priloga pravnih i fizičkih lica; c) prihoda od imovine u vlasništvu stranke; d) budžeta BiH za finansiranje parlamentarnih grupa u skladu sa članom 10. ovog zakona, kao i iz entitetskih budžeta i svih njihovih nižih organizacionih jedinica u skladu sa entitetskim zakonima; e) dobiti od prihoda preduzeća u vlasništvu političke stranke.

Obzirom da je stranka iznajmljivala poslovne prostore koji nisu u njenom vlasništvu, odnosno koji su pod zakupom ili su joj dodijeljeni bez plaćanja zakupnine, Narodna stranka „Radom za boljitak“ je ostvarila prihode suprotno odredbama člana 3. stav (1) tačka c) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

b) Na osnovu obavljene revizije utvrđeno je da je Narodna stranka „Radom za boljitak“ prekršila odredbe člana 6. i člana 4. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Narodna stranka „Radom za boljitak“ nije u godišnjem finansijskom izvještaju prijavila priloge pet fizičkih lica u ukupnom iznosu od 6.100,00 KM, čime je prekršila odredbe člana 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka i člana 14. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.

Naime, Narodna stranka „Radom za boljitak“ je tokom 2008. godine primila sredstva na ime povrata akontacija koje su isplaćene u 2006. godini. Prema podacima iz poslovnih knjiga, stranka je povrat akontacija evidentirala na kontu akontacija po ugovorima. Međutim, Služba za reviziju je utvrdila da su pojedina fizička lica izvršila povrat sredstva u većem iznosu od iznosa akontacija koje su primila. Revizijom je utvrđeno da je jedno fizičko lice izvršilo povrat akontacije u iznosu od 4.400,00 KM², a u 2006. godini istom licu je na ime akontacije isplaćeno 2.400,00 KM. Razlika u iznosu od 2.000,00 KM čini prilog ovog lica stranci. Takođe je utvrđeno da je drugo fizičko lice izvršilo povrat sredstava u iznosu od 5.100,00 KM, a da je tokom 2006. godine na ime akontacije, putem blagajne, ovom licu isplaćeno 2.800,00 KM. Dakle, iznos od 2.300,00 KM čini prilog ovog fizičkog lica Narodnoj stranci „Radom za boljitak“.

Osim navedenog, stranka nije iskazala priloge četiri (4) fizička lica u ukupnom iznosu od 1.800,00 KM. Ova lica su, takođe, izvršila povrat sredstava u većem iznosu od iznosa primljenih akontacija.

- Narodna stranka „Radom za boljitak“ je primila prilog od jednog pravnog lica u vidu besplatnog isticanja reklame, koji nije u skladu sa članom 6. Zakona o finansiranju političkih stranaka prijavljen u godišnjem finansijskom izvještaju za 2008. godinu. Naime, na osnovu prijave jednog lica, utvrđeno je da je ova stranka bez naknade koristila prostor pravnog lica za isticanje reklame. Obzirom da stranka u svojoj dokumentaciji nema račune za ove usluge, prekršene su i odredbe člana 4. stav (2) istog Zakona.³

c) Stranka je prekršila odredbe člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

Revizijom je utvrđeno da obrasci godišnjeg finansijskog izvještaja nisu popunjeni u skladu sa odredbama Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Na osnovu podataka koje je dostavila Opština Kneževo, utvrđeno je da Narodna stranka „Radom za boljitak“ u obrascu 3-f (prihodi iz budžeta) nije iskazala sredstva koja je primila iz budžeta ove Opštine u iznosu od 300,00 KM.⁴

² Primitak br. 0175084.

³ Pravno ili fizičko lice koje političkoj partiji pruža uslugu ili proda proizvod mora partiji da ispostavi račun, bez obzira na to ko snosi plaćanje usluge ili proizvoda, odnosno, bez obzira na to da li je usluga pružena ili proizvod dat bez naplate.

⁴ Akt Opštine Kneževo broj: 02-403-158-2/09 od 09.11.2009. godine.

- Revizijom je utvrđeno da u godišnjem finansijskom izvještaju za 2008. godinu nisu iskazani troškovi zakupa OO Tuzla u iznosu od 321,36 KM i KO Hercegovačko-Neretvanskog kantona u iznosu od 2.850,00 KM⁵.
- Narodna stranka „Radom za boljitak“ nije u obrascima godišnjeg finansijskog izvještaja pravilno iskazala troškove propagande. Služba za reviziju je utvrdila da Narodna stranka „Radom za boljitak“ nije u poslovnim knjigama niti u obrascu troškova propagande iskazala troškove oglasa u iznosu do 93,60 KM. Naime, uvidom u račun br. 4581/1/32 od 29.09.2008. godine, koji je ispostavljen od strane NIGD „Dnevne Nezavisne novine“ d.o.o. Banja Luka, utvrđeno je da je NES radio za potrebe stranke emitovao oglase u periodu od 27. do 29.09.2008. godine, kao i da je račun plaćen dana 29.09.2008. godine.

Osim navedenog, utvrđeno je da je stranka podatke o troškovima predizborne kampanje u postizbornom finansijskom izvještaju iskazala u manjem iznosu u odnosu na godišnji finansijski izvještaj.

Iz svega navedenog slijedi da stranka nije vodila adekvatne evidencije o svojim prihodima i rashodima, i da u godišnjem finansijskom izvještaju nije iskazala sve prihode i rashode koje je ostvarila u 2008. godini, čime su prekršene odredbe člana 11. stav (1) Zakona o finansiranju političkih stranaka.

- Narodna stranka „Radom za boljitak“ nije popunila obrazac pozajmica, kredita i dugova u skladu sa odredbama člana 23. Pravilnika o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka. Stranka u obrascu 5 nije iskazala obaveze prema Općini Tuzla za zakupninu poslovnog prostora za period IX-XII 2008. godine u iznosu od 321,35 KM, niti obaveze po osnovu zakupnine za poslovne prostorije koje koristi KO Hercegovačko-Neretvanskog kantona.

Troškovi predizborne kampanje

Narodna stranka „Radom za boljitak“ je postupila u skladu sa odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH, odnosno u svrhu izborne kampanje je potrošila 488.481,87 KM.

Prema odredbama člana 15.10 Izbornog zakona BiH politička stranka za potrebe izborne kampanje ne smije potrošiti više od 0,30 odnosno 0,20 KM⁶ po biraču u svakom izbornom krugu, prema broju birača koje je objavila Centralna izborna komisija BiH. Prema podacima Centralne izborne komisije BiH, Narodna stranka „Radom za boljitak“ je u svrhu izborne kampanje mogla da potroši 906.500,70 KM.

⁵ Ugovor o zakupu zaključen dana 01.12.2006. godine.

⁶ Član 15.10 stav 2. propisuje da se maksimalno dozvoljeni iznos za finansiranje izborne kampanje izračunava tako što se broj glasača u svim izbornim jedinicama u kojima politički subjekt ima kandidatsku listu ili kandidata pomnoži sa: 30 feninga za načelnika opštine odnosno gradonačelnika i za članove skupštine opštine, članove Narodne skupštine RS i Predstavničkog doma Parlamenta Federacije BiH, članove Parlamentarne skupštine BiH, člana Predsjedništva BiH, i predsjednika i potpredsjednike RS, odnosno 20 feninga za izbore za članove kantonalnih skupština.

5.2. PREPORUKE

Preporučuje se Narodnoj stranci „Radom za boljitak“ da se pridržava odredaba Zakona o finansiranju političkih stranaka, a posebno na osnovu uočenih nedostataka se preporučuje:

- *da postupa u skladu sa odredbama člana 3. stav (1), člana 4. stav (2), člana 6. i člana 11. stav (1) i stav (3) Zakona o finansiranju političkih stranaka i to:*
 - *da svoje finansiranje svede u zakonom propisani okvir,*
 - *da obezbijedi odgovarajuću dokumentaciju (račune) za usluge pružene stranci,*
 - *da u finansijskom izvještaju prijavljuje sve priloge pravnih i fizičkih lica iznad 100 KM,*
 - *da vodi računa o svojim prihodima i rashodima i*
 - *da finansijske izvještaje koje podnosi Centralnoj izbornoj komisiji BiH popunjava u skladu sa Pravilnikom o godišnjim finansijskim izvještajima političkih stranaka.*

- *da uspostavi evidencije o pojedinačnim potraživanjima od fizičkih lica.*

KOMENTAR:

U ostavljenom roku, Narodna stranka „Radom za boljitak“ je dostavila primjedbe na Preliminarni izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2008. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – Lokalni izbori 2008. godinu. Stranka je, takođe, dostavila i ispravljene obrasce godišnjeg finansijskog izvještaja za 2008. godinu, čime je djelimično otklonila nedostatke u finansijskom izvještaju.

Služba za reviziju je razmotrila primjedbe koje je uložila Narodna stranka „Radom za boljitak“ i uvažila primjedbe stranke na nalaze koji su se odnosili na iskazavanje troškova predizborne kampanje, iz razloga što je stranka u očitovanju navela da su određeni troškovi nastali u svrhu predizborne kampanje. S druge strane, Služba za reviziju nije uvažila primjedbe stranke koje su se odnosile na prihode koje je stranka ostvarila od izdavanja imovine koja nije u njenom vlasništvu, i primjedbe na nalaze u kojim je navedeno da je stranka prekršila odredbe člana 6. i člana 4. stav (2) Zakona o finansiranju političkih stranaka jer stranka uz primjedbe nije dostavila dokaze kojim bi potkrijepila svoje tvrdnje.

Argumentovane primjedbe su ugrađene u Izvještaj o reviziji godišnjeg finansijskog izvještaja za 2008. godinu i postizbornog finansijskog izvještaja – Lokalni izbori 2008. godinu.

Zahvaljujemo se ovlaštenoj osobi za finansijske izvještaje i zaposlenim u Središnjem uredu Narodne stranke „Radom za boljitak“ na dobroj i korektnoj saradnji tokom obavljanja revizije finansijskih izvještaja.

Hasida Gušić, šef Službe

Sanja Čabrilo, revizor

Veliborka Kravljača, pomoćnik revizora